



ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 ซอยสุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000 ภายใน 15666 โทรสาร 0-259-6172

ส่วนวิเทศสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูรายละเอียดได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ฉบับประจำวันที 5-8 เดือนตุลาคม พ.ศ.2566 หน้า 20 มูลค่าข่าว .-

อ.พลิกโฉมมหา'ลัย

ผลิตกำลังคนป้อนตรงตลาดแรงงาน



พันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี

ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยไทยจะได้รับการจัดอันดับอยู่ในระดับที่ดีขึ้นจากหลาย ๆ สถาบันระดับโลก โดยเฉพาะปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีจำนวนมหาวิทยาลัยที่ได้รับการจัดอันดับ THE Impact Rankings มากที่สุดเป็นอันดับที่ 6 จาก 122 ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับในปี 2023 ส่วนในปีนี้มีถึง 19 สถาบันเข้าไปอยู่ในลิสต์ World University Rankings 2024 ของ Times Higher Education ตรงนี้สะท้อนให้เห็นว่าสถาบันอุดมศึกษา

ระบบการศึกษาของไทย
มีศักยภาพไม่น้อยไปกว่าประเทศอื่น
แต่การผลิตบัณฑิตยังไม่ตอบโจทย์
ภาคอุตสาหกรรมที่เป็นพันธมิตรใช้ได้มากนัก

ของไทยมีศักยภาพและความเป็นเลิศทางวิชาการ จนเป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้น

แต่ทั้งนี้ยังมีความท้าทายหลายด้านที่สถาบันอุดมศึกษาไทยยังต้องปรับตัว โดยเฉพาะเรื่องการผลิตและพัฒนากำลังคน ซึ่งต้องยอมรับว่าที่ผ่านมาไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรมผู้ใช้แรงงานมากนัก โดยปัญหาหลักคือผลิตบัณฑิตน้อย หลักสูตรไม่ทันสมัย ฯลฯ ด้วยปัจจัยเหล่านี้ทำให้ตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) จึงมีการเร่งปฏิรูปหลายข้อจำกัด และอุปสรรคของการพัฒนาอุดมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจมากขึ้น

“พันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี” หัวหน้ากลุ่มภารกิจบริหารยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) กล่าวว่า ระบบการศึกษาของไทยมีศักยภาพไม่น้อยไปกว่าประเทศอื่น แต่การผลิตบัณฑิตยังไม่ตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรมที่เป็นฝั่งผู้ใช้ได้มากนัก หรือเรียกว่ายังผลิตซ้ำพลาญไม่ตอบโจทย์ฝั่งดีมานด์ ดังนั้น การแก้ไขจึงต้องร่วมมือกับหลายภาคส่วน เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถของบุคลากรให้มีคุณภาพ

“ที่ผ่านมาเรามีการจัดงาน *Thailand Future Careers* เป็นงานที่จัดให้มีการพบปะกันระหว่างภาคการศึกษาและภาคธุรกิจอุตสาหกรรม อาทิ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย เพื่อหารือกันถึงความต้องการด้านแรงงานในอนาคต โดยในส่วนของ อว.มีการนำเสนอ 2 เรื่องคือ 1.นโยบายการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (*higher education sandbox*) และ 2.การพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (*reinventing university*) ซึ่งเป็นโครงการที่เราพยายามผลักดันมาตลอดระยะเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมา”

ปลดล็อกข้อจำกัดอุดมศึกษา

“พันธุ์เพิ่มศักดิ์” อธิบายเพิ่มเติมว่า นโยบายการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (*higher education sandbox*) เป็นการปลดล็อกข้อจำกัดในอุดมศึกษาไทย เช่น การปรับหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น หมายความว่า ที่ผ่านมาหลักสูตรการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยจะมีการปรับเปลี่ยนทุก ๆ 5 ปี ซึ่งมองว่าซ้ำไปทำให้เนื้อหาการเรียนการสอนไม่ทันสมัย ดังนั้น เราจึงอยากให้หลักสูตรจากนี้ไปมีความยืดหยุ่นมากขึ้นในหลาย ๆ เรื่อง รวมถึงจากเดิมที่การศึกษาภาคบังคับคืออาจจะต้องจบใน 4-5 ปี อาจลดระยะเวลาให้สั้นลง สามารถเรียนจบได้ภายใน 2-3 ปี

หรือแม้แต่เรื่องของอาจารย์ผู้สอน ข้อจำกัดเดิมคือจะต้องมีตำแหน่งทางวิชาการเท่านั้น จึงจะเข้ามาสอนในมหาวิทยาลัยได้ ตอนนี้ไม่จำเป็นแล้ว อาจจะมีบุคคลภายนอกที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านเป็นนักธุรกิจ จากอุตสาหกรรมนั้น ๆ เข้ามาสอนได้

เพราะนโยบายจะมุ่งเน้นผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทาง ตามความต้องการของประเทศ โดยตั้งเป้าว่าจะต้องผลิตกำลังคนที่ตรงต่อความต้องการของประเทศในด้านต่าง ๆ กว่า 20,000 คน ใน 11 สาขา ได้แก่ 1.กำลังคนสาขาฉุกเฉินการแพทย์ในระดับผู้ประกอบโรคศิลปะ 2.high-tech entrepreneur 3.วิศวกรรรมปัญญาประดิษฐ์และดิจิทัล 4.การผลิตกำลังคนศักยภาพสูงที่มีความรู้เชิงลึกด้านวิทยาศาสตร์และแนวคิดเชิงนวัตกรรม 5.สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล

6.การจัดการการบินนานาชาติ 7.สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม แขนงพลังงานทดแทนและยานยนต์ไฟฟ้า 8.สาขาผู้ประกอบการตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจบีซีจี (BCG) 9.สาขาผู้นำธุรกิจ ในอุตสาหกรรมเวเลนเนส 10.สาขาวิศวกรบูรณาการระบบ (system integrator) 11.ผู้บริหารระดับต้นและระดับปฏิบัติการ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

แบบองค์รวม เป็นต้น

“ทั้ง 11 สาขาเป็นสาขานำร่องที่ปลดล็อกข้อจำกัดต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา ปัจจุบันทยอยเปิดรับสมัครผู้เรียนไปแล้ว ประมาณ 7-8 หลักสูตร มีจำนวนนักศึกษาเข้าร่วมโครงการอยู่ประมาณหลักพันราย ซึ่งเป้าหมายคือ จะผลักดันให้มีผู้เรียนในโครงการนี้ให้ได้หลักหมื่นภายใน 5 ปี และตอนนี้มีหลักสูตรอีกกว่า 10 หลักสูตรที่อยู่ในขั้นพิจารณา”

ศักดิ์และสิทธิเทียบเท่าปริญญาตรี

“พันธุ์เพิ่มศักดิ์” กล่าวต่อว่า ผมมองว่าหลักสูตรแซนด์บ็อกซ์ เปรียบเสมือนเป็นทางเลือกในการผลิตกำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญขั้นสูง เพื่อไปตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรมได้ทัน มหาวิทยาลัยสามารถกำหนดได้ว่าจะให้ใครมาสอน หลักสูตรเรียนได้กี่ปี เพียงแค่รายงานให้อว.ทราบถึงรายละเอียด ความชัดเจนเกี่ยวกับหลักสูตร และต้องเป็นหลักสูตรที่ขาดแคลน ตลาดต้องการตัวจริง ๆ

ยกตัวอย่าง การผลิตกำลังคนทางด้าน cyber security หรือทางด้านของปัญญาประดิษฐ์ ในประเทศไทยอาจมีบุคลากรที่จะสอนไม่เพียงพอ ก็อนุญาตให้ผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในอุตสาหกรรมจริง ๆ มาเป็นอาจารย์ผู้สอน หรือในหลาย ๆ หลักสูตรตั้งเป้าผลิตคนไว้สูง

เช่น ด้านไอที ปัญญาประดิษฐ์ตั้งเป้าไว้ที่ 5,000 คน ในระยะเวลา 5 ปี มหาวิทยาลัยเดียวน่าจะผลิตไม่ทัน จึงต้องมีการร่วมมือกับภาคส่วนอื่น ๆ ช่วยกันผลิต

หรือจะเป็นสาขาฉุกเฉินการแพทย์ เป็นสาขาที่ต้องการคนสูงมาก เพราะเกี่ยวข้องกับเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ของคน บทบาทหน้าที่คือช่วยรักษาผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้นก่อนถึงโรงพยาบาล ตั้งเป้าไว้ที่ 15,000 คน ซึ่งสูงมาก ก็เกิดจากร่วมมือของ 10 สถาบันที่จะช่วยกันผลิต ได้แก่ วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬาภรณ์ ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์, มหาวิทยาลัยมหิดล, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยวชิราวุฒ, มหาวิทยาลัยพะเยา, มหาวิทยาลัยบูรพา,

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, สถาบันพระบรมราชชนก, สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ สถาบันพระบรมราชชนก เป็นต้น

“แต่ละหลักสูตรอาจมีทั้งนักศึกษาปริญญาตรีเข้ามาเรียน หรืออาจเป็นผู้ที่จบแล้ว แต่อยากพัฒนาทักษะเพิ่มก็เรียนได้ เพราะเมื่อจบหลักสูตรไปแล้วจะมีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่าปริญญาปกติ ซึ่งผมต้องบอกว่าหลักสูตรนี้เหมือนปริญญาตรีปกติ เพียงแต่หลักสูตรที่อยู่ในระดับออกซ์ฟอร์ดประกาศใช้ภายใต้ข้อกำหนด มาตรา 69 แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ซึ่งผู้ที่มีอำนาจในการอนุมัติจบหลักสูตรจะเป็นคณะรัฐมนตรี และกฎหมายมอบอำนาจให้คณะกรรมการจัดการศึกษาเฉพาะกิจ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นประธานใช้อำนาจแทน ครม.อนุมัติ จึงแตกต่างจากหลักสูตรทั่วไป พุดง่าย ๆ คือหลักสูตรพิเศษ”

ส่วนสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแพทย์ วิศวกรรม พยาบาล เรากำลังหารือกับสภาวิชาชีพ ถึงแนวทางการพิจารณารองรับหลักสูตร เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาเรียนสามารถที่จะสอบขอรับใบอนุญาตการทำงานในแต่ละอาชีพต่อไป

แบ่งกลุ่มพัฒนาตามศักยภาพ

“พันธุ์เพิ่มศักดิ์” กล่าวอีกว่า อีกหนึ่งเรื่องที่ต้องดำเนินการคือ การพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (reinventing university)

ตอนนี้มีการแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยว่า 61 แห่ง เป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1.กลุ่มการพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก 2.กลุ่มการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม 3.กลุ่มการพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่ 4.กลุ่มการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา 5.กลุ่มการผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาเฉพาะ เป็นต้น

ทั้ง 5 กลุ่มมีการประกาศรายชื่อมหาวิทยาลัยไปแล้วว่าอยู่กลุ่มไหนบ้าง ทั้งนี้ เพื่อให้มหาวิทยาลัยดำเนินการตามความถนัดของแต่ละสถาบัน เช่น ในกลุ่มแรกที่เป็นแนวหน้าด้านงานวิจัย ก็จะมีทั้งจุฬาฯ ขอนแก่น เกษตรศาสตร์ และอื่น ๆ จะเห็นว่าในกลุ่มนี้มีการพัฒนางานวิจัยที่โดดเด่นเยอะมาก หรือในกลุ่มที่ 3 พัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่ ก็จะเป็นกลุ่มราชภัฏ ที่มีจุดเด่นการทำงานร่วมกับชุมชน มีความใกล้ชิดกับชุมชน ฯลฯ

“อย่างไรก็ตาม หลังจากเสนอ 2 โครงการนี้ไป ภาคเอกชนให้ความเห็นว่า เรามาถูกทางแล้ว เพียงแต่ยังเป็นช่วงเริ่มต้น ก็อาจต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างความเปลี่ยนแปลงต่อไป ซึ่งจะเน้นไปที่ด้านการพัฒนาหลักสูตร เน้นเชิงปฏิบัติการควบคู่ทฤษฎีทำงานได้จริง ซึ่งหลังจากที่เราผลักดันโครงการเหล่านี้ ก็เริ่มเห็นผลชัดเจนว่าอันดับมหาวิทยาลัยของไทยเริ่มอยู่ใน ranking ที่ดีขึ้นของโลก”